

**УИЛЬЯМ
ШЕКСПИР**

OTHELLO

Уильям Шекспир
Othello

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=25476559

Othello:

Содержание

ENSIMMÄINEN NäYTÖS	6
TOINEN NäYTÖS	71
Конец ознакомительного фрагмента.	98

William Shakespeare

Othello

Näytelmän henkilöt:

VENETIAN DOGI.

BRABANTIO, senaattori.

Toisia senaattoreita.

GRATIANO, Brabantion veli.

LODOVICO, Brabantion sukulainen.

OTHELLO, maurilainen ylimys, Venetian valtion palveluksessa.

CASSIO, hänen luutnanttinsa.

JAGO, hänen vänrikkinsä.

RODRIGO, venetialainen ylimys.

MONTANO, Kypron maaherra.

Narri, Othellon palveluksessa.

DESDEMONA, Brabantion tytär, Othellon puoliso.

EMILIA, Jagon puoliso.

BIANCA, Cassion lemmikki.

Merimiehiä, sanansaattajia, airut, sotaherroja, ylimyksiä, soittoniekkvoja ja palvelijoita.

Tapahtumapaikka: ensimmäisessä näytöksessä Venetia, seuraavissa

Kypron satama.

ENSIMMÄINEN NÄYTÖS

Ensimmäinen kohtaus

Venetia. Katu

Rodrigo ja Jago tulevat.

RODRIGO

Vait! Mitä puhut! Kovin se mua loukkaa,
Jos, Jago, sua, jok' omanasi käytät
Mun kukkarotani, noin kohdellaan.

JAGO

Mut, hitto vieköön, ettehän mut kuule!
Jos tuommoista ma koskaan uneksinkaan,

Niin kammokaa mua.

RODRIGO

Kerroithan sa mulle
Vihaavas häntä.

JAGO

Jos en sitä tee,
Niin inhokaa mua. Kolme mahtimiestä
Aneli, lakki kourass', että tekis
Mun luutnantikseen hän, – niin mies kuin olen,
Kykyäni tunnen: täyttää voim sen paikan.
Mut oikkupäisenä ja ylpeänä
Hän heitä kiertää pöyhkeillä estetyillä,
Joit' inhoittavin sotalausein höystäää;
Ja päätteeks, anojille kiellon antaa;
Sill', "uskokaa", hän sanoi,
"Valinnut sotaherrani jo olen".
Ja ken se oli tuo?
Niin, aatelkaapas, suuri laskuherra,
Florensilainen, eräs Michael Cassio,
Mies tuiki rakastunut pulskaan naikkoon;

Ei kenttäjoukkoj' ole johtanut hän,
Enemmän sotarinnast' ei hän tiedä
Kuin kehruutyttö; kaikk' on kirjan mukaan,
Jost' yhtä hyvin kielipalko neuvos
Rupattaa osaa; lorua sen miehen
On sotatiedot, kokemusta vailla.
Sai paikan tuo, ja mun – jonk' arvon nähnyt
Hän Rhodoss' on ja Kyprossa ja muissa
Niin pakanain kuin kristittyjen maissa —
Tuo "debet-kredit" pitää tuulen alla;
Numeromiesi tuo, hän – onneks olkoon! —
Nyt luutnantt' on, ja minä, herra nähköön,
Vaan hänen Mustuutensa vänrikki!

RODRIGO

Sen pyövel' ennen oisin, jumaliste!

JAGO

Ei auta; se on virka-uran kirous:
Ylennykseen vie suositus ja armo
Eik' etuoikeus, jonka mukaan toinen
Edeltäjänsä perii. Tuomitkaa nyt,

Mist' olen velkapäänä maurilaista
Rakastamaan.

RODRIGO

Ma hänt' en palvelis.

JAGO

Oi, huolet' olkaa; häntä palvelenkin
Vaan kostuakseni. Me emme kaikki
Voi herroj' olla, eikä kaikki herrat
Voi uskotuita palvelijoita saada.
On moni nöyrä, köyryselkä raukka,
Jok', orjankahleisiinsa ihastunna,
Jatustaa aikansa, kuin herran aasi,
Rehusta vaan, ja vihdoin hyljyks joutuu.
Hyi, moista rehti-elukkaa! Taas toisill'
On katsanto ja ulkomuoto nöyrä,
Mut sydän kiintynyt on itseensä;
Isäntiään he näöks palvelevat
Ja voivat hyvin, ja kun täys' on tasku,
He herroj' ovat. Moisisill' ymmärryst' on;
Tuot' olen karvaa minä, sen ma myönnän.

Kah, ystävä, niin totta kuin Rodrigo
Te olette, jos mauri oisin, Jagon'
En olla tahtois. Häntä palvellessa
Vaan itseäni palvelen; en lemmešt',
En ystävydestä, sen tietköön taivas,
Mut näöks vaan ja omaks hyödykseni.
Jos, nähkääs, ulkomuodossani koskaan
Sydämen tosi-olento ja laatu
Ilmaantuis, olis aika silloin kantaa
Hihalla sydän, jossa sitä naakat
Hakata sais. En ole mikä olen.

RODRIGO

Kuin suuri on sen turpahuulen onni,
Jos hänet saa hän!

JAGO

Herättäkää isä,
Vainotkaa miestä, myrkyttäkää naute;
Asia huutoon, heimo ilmiraivoon!
Vaikk' Eedenissäkin hän asuis, purkoot
Hänt' itikat! Jos ilolt' ilo tuntuu,

Sekoittakaa sen verran tuskaa siihen,
Ett' osan karvastaan se kauhduuttaa!

RODRIGO

Täss' isä asuu; äänehen ma huudan.

JAGO

Mut hirveällä tuskan ulvonnalla,
Kuin suurissa on kaupungeissa laita,
Kun äkist' yöllä tulipalo uhkaa.

RODRIGO

Brabantio, hoi! Signor Brabantio, hoi! hoi!

JAGO

Herätkää, hoi, Brabantio!
Varkaita, varkaita! Hoi, huonettanne
Varokaa, tytärtänne, kirstujanne!
Varkaita, varkaita!

(Brabantio ilmestyy ylhäälle ikkunaan.)

BRABANTIO

Mik' on noin hirveähän meluun syynä?
Mik' on nyt hätä?

RODRIGO

Onko perhenne
Kotona kaikki?

JAGO

Lukossako ovet?

BRABANTIO

No kuinka niin?

JAGO

Olette ryöstetty.

Pukeukaa joutuun, hitto vie! Pois puolet

On sielustanne, sydän pirstaleina.

Nyt, juur' nyt vanha musta jäärä astuu

Valkoista uuhtanne. Oi, nouskaa, nouskaa!

Hereille korrostajat, kello soimaan!

Tekeepi piru teidät tuoraks muuten.

Nouskaatte, sanon!

BRABANTIO

Mitä? Miss' on järkes?

RODRIGO

Arvoisa herra, äänen' on kai tuttu?

BRABANTIO

Ei; ken se on?

RODRIGO

Rodrigo nimeni.

BRABANTIO

No, sitä kirotumpi! Kielsinhän,
Ett'et sais koskaan oveleni tulla.
Olethan suoraan sanovan mun kuullut:
Tytärtäni et saa; ja nyt kuin hullu,
Ahmattuna ja viinan vimmassa,
Täynn' ilkeätä koiruutta, sa tulet
Ja rauhan multa ryöstät.

RODRIGO

Herra, herra!

BRABANTIO

Mut tuntoni ja arvoni, se tiedä,
Voi tekos tehdä sulle katkeraksi.

RODRIGO

Tyy'n' olkaa!

BRABANTIO

Mitä ryöstöstä sa haastat?
Venetiass' ollaan nyt; ei metsätölli
Mun taloni ole.

RODRIGO

Arvoisa Brabantio,
Suorassa, puhtaass' aikehessa liikun.

JAGO

Tuhat tulimmaista! Te, herra, olette niitä, jotka eivät

Jumalata tahdo palvella, vaikka perkele käskis. Kun tulemme ja teemme teille hyvän työn, pidätte meitä riitapukareina; tahdotte tyttärenne antaa barbarialaisen oriin astuttavaksi; tahdotte että lapsenne lapset teille hirnuisivat, tahdotte saada konkareita langoiksenne ja ravureita orpanoiksenne.

BRABANTIO

Ken olet sinä, rietas herjaaja?

JAGO

Mies, joka tulen teille kertomaan, että tyttärenne ja mauri par'aikaa leikkivät "kaksiselkäistä".

BRABANTIO

Sin' olet konna.

JAGO

Ja te – senaattori.

BRABANTIO

Tuon sinä vastaat; tunnen sun, Rodrigo.

RODRIGO

Ma kyllä kaikkeen vastaan. Mutta kuulkaa;
Jos teidän tietenne ja luvallanne —
Jolt' aivan näyttää – kaunis tyttärenne,
Näin synkkään kesk'-yön aikaan – turvanansa
Ei paremp' eikä pahempi kuin halpa,
Rahalla saatu gondolieri – viedään
Himokkaan maurin ruokottomaan helmaan;
Jos sen te tiesitte ja hyväksyitte,
On loukkauksemme julkea ja raaka.
Mut jos sit' ette tienneet, silloin syyttä
Torutte meitä, tuntoni sen sanoo.

Niin säädyttömäks älkää mua luulko,
Ett' ilvehtisin näin ma arvollanne.
Jos teilt' ei lupaa tyttärenne saanut, —
Sen sanon vielä, – suur' on hänen syynsä.
Kun sulon, älyn, rikkauden ja onnen
Näin uhraa vierahalle seikkailijalle,
Maankulkurille. Hankkikaapa varmuus:
Jos huoneessaan tai taloss' on hän vaan,
Lain kova koura rangaiskoon mua siitä,
Ett' teitä petin näin.

BRABANTIO

Tult' iskekää!
Minulle tuohus! – Väki valvehille! —
Tää tapaus uneheni vivahtaa;
Sen pelkkä uskominen mun jo murtaa. —
Hoi, tulta, tulta, kuulkaa!

(Poistuu.)

JAGO

Hyvästi!

Mun täytyy mennä: hyödyllist' ei liene
Eik asemani mukaist' esiin nousta
Othelloa vastaan, – niinkuin minun täytyy,
Jos tänne jään; – ei valtio, sen tiedän —
Alentavaa vaikk' onkin tämä hälle —
Voi häntä jättää; syyt niin tärkeät tänne
Anoneet hänt' on Kypron sotaa varten,
Jok' edess' on nyt, – että, vaikka kuolis,
Niin sopivaa, kuin hän on, siihen toimeen
Ei saata löytää. Siihen nähden, vaikka
Hänt' inhoan kuin tuskaa helvetin,
Mun sentään, hengenpiteen vuoksi, täytyy
Uskollisuuden lippu nostaa: merkki,
Jok' on vaan merkki. Varmaan häntä löytääksenne
Hakijat "joutsilinnaan" johtakaa;
Siell' olen hänen kanssaan. Hyvästi!

(Lähtee.)

(Brabantio tulee ja palvelijoita, soihdut kädessä.)

BRABANTIO

Se tott' on, paha kyllä! Hän on poissa.
Mit' inhast' elämästäni nyt jääpi,
On pelkkää katkeruutta. – No, Rodrigo,
Sa mistä hänet näit? – O, häijy tyttö! —
Kuin? Maurin kanssa? – Voi, ett' olen isä!
Kuin hänet tunsit? – Petost' ääretöntä! —
Hän mitä sanoi? – Tulta lisää! – Heimo
Hereille! – Lienevätkö naimisissa?

RODRIGO

Varmaankin, luulen sen.

BRABANTIO

O, taivaan taatto!

Kuink' ulos pääs hän? – Veren kavallusta! —

O, isät, älkää tytärtenne mieltä

Töist' arvostelko! – Eikö taikaa, jolla

Voi nuoruuden ja kainouden pettää?

Siit' olettenko lukenut, Rodrigo?

RODRIGO

Kyll' olen.

BRABANTIO

Herättäkää veljeni! —

Oi, te jos tytön olisitte saanut! —

Mies tuonne, toinen tuonne! – Tiedättenkö,

Kuin kiinni saisin hänet sekä maurin?

RODRIGO

Sen luulen tietäväni: kelpo vahti
Minulle suokaa vaan ja mukaan käykää.

BRABANTIO

Edellä! Joka talon luona huudan;
Voin vaikka käskeäkin. – Miekkoj' oiti!
Yövärtijata pari tänne tuokaa. —
Kas niin, Rodrigo; – vaivanne ma maksan.

(Lähtevät.)

Toinen kohtaus.

Toinen katu.

(Othello, Jago ja seuralaisia, soihdut kädessä, tulee.)

JAGO

Surmannut vaikka sodass' olen monta,
Niin tunto sentään ehdon-murhan kieltää.
Välistä kauna häijyytt' olis tarpeen.
Olenpa miettinyt sen seitsemästi
Tokaista häntä noin vaan kylkeen hiukan.

OTHELLO

Parempi niin kuin on.

JAGO

Mut kas, hän loukkas
Ja sätti, herjas teidän armoanne
Niin ilkeästi,

Ett' oma pieni hurskauteni tuota
Voi tuskin sietää. Mutta, anteeks, herra!
Todella, olettenko nainut? Tietkääs,
Magnifico on sangen suosittu,
Ja hänen sanans' yhtä paljon painaa
Kuin doginkin; hän teidät eroittaa,
Tai keksii kaikki kiusat, harmit, joihin
Pakosta laki hälle vallan antaa.

OTHELLO

Pahintaan koittakoon hän! Valtiolle
Tekemät työni voittaa kaikki kanteet.
Ei ole tietty, – mut kun kuulen että
Kehulla arvon saa, niin julistan sen, —
Ett' olen synnyltä ja hengeltäni
Kuninkaan verta; ansioni voivat
Niin ylhäist' onnea, kuin tää on mulle,
Kypäri päässä puhutella. Tiedäs,
Suloista Desdemonaa jos en lempis,
Tilaani vapaata ja koditonta
En kahleisiin ma kytkis, vaikka saisin
Merenkin aarteet. – Kah! mi valo tuolla?

JAGO

Hakeva isä ystäväinsä kanssa.
Pois poistukaa.

OTHELLO

En, min' en tahdo piillä:
Nimeni, arvoni ja tuntuani.
Ei pelkää julkisuutta. Nekö ovat?

JAGO

Ei, kautta Janon, sit' en luule.

**(Cassio ja muutamia sotaherroja
tulee, soihdut kädessä.)**

OTHELLO

Luutnanttini, ja dogin miehiä. —
Yön vallat suosikoot teit', ystävät!
Mit' uutta?

CASSIO

Dogi teitä tervehtii
Ja vaatii kiireen kautta teitä luokseen
Nyt oiti.

OTHELLO

Mikä, luuletten, on asia?

CASSIO

Jotakin Kyprosta, jos oikein arvaan;
Palavan kiire toimi; laivastosta
Lähettiläit' on tusinoittain tullut
Tän' yönä, toinen toisen kantapäillä.
Senaattorit on nousseet, dogin luona
He kooss' on. Kiivaast' etsitähän teitä;
Kun teit' ei löytty kotoa, niin laitto
Senaatti kolme eri joukkokuntaa
Teit' etsimään.

OTHELLO

Hyv' että löysitte mun.
Ma oiti tulen, taloon tuohon annan
Vaan sanan.

CASSIO

Mitä toint' on hällä täällä?

JAGO

Maalaivaan iskenyt hän on tän' yönä;
Jos hän sen pitää saa, niin hänen kelpaa.

CASSIO

En ymmärrä.

JAGO

He, hän on nainut.

CASSIO

Kenen?

(Othello palajaa.)

JAGO

No niin, tuon – Tulkaa, kenraal'.

OTHELLO

Olen valmis.

CASSIO

Kas, tuossa teitä toinen joukko etsii.

JAGO

Se on Brabantio; varuill' olkaa, herra;

Häll' aikeet pahat on.

**(Brabantio, Rodrigo ja oikeudenpalvelijoita, soihdut
ja miekat kädessä, tulee.)**

OTHELLO

Hoilaa, ja seis!

RODRIGO

Kas, se on mauri.

BRABANTIO

Tappakaa se varas!

(Kumpikin puoli paljastaa miekkansa.)

JAGO

Rodrigo, te! No, tulkaa, koitellaanpa!

OTHELLO

Pois miekat kirkkaat, kaste ruostuttaa ne.
Paremmiin ijällänne hallitsette
Kuin miekallanne, hyvä herra.

BRABANTIO

Sinä,
Likainen rosvo! Miss' on tyttäreni?
Kirottu mies, sa hänet lumosit.
Kaikelta, mill' on järki, kysyn: kuinka —
Jos hänt' ei kietonut ois noidan paulat —

Noin hento, kaunis, onnellinen impi,
Niin naimiselle nurja, että hylkäs
Nuo rikkaat, hienot kansan suosikitkin,
Hän julkipilkaks tullaksensa karkais
Kotoa moisen mustan pedon helmaan,
Jok' ennen kammon tuo, kuin lemmen nostaa!
Tuomitkoon mailma, eikö päivänselvää,
Ett' olet lemmon taikaa käyttänyt sä,
Lumoten myrkyillä ja hurmajuomill'
Ihanan nuoruuden. Se tutkittakoon,
Se luultavaa ja järjenmukaist' on.
Senvuoksi sun nyt vangitsen ja syytän
Sua kansanvimmaajaksi, joka käytät
Luvattomia noidan keinoja.
Hänehen iskekää! Jos vastustaa hän,
Niin pieskää hänet pehmeäks.

OTHELLO

Seis,

Te, jotka puollatten mua, ja te toiset!
Tapella jos mun tulee, kuiskuttajaa
En siihen toimeen kaipaa. Mihin teill' on
Mua mieli viedä?

BRABANTIO

Tyrmään, kunnes oikeus
Lain mukaan ajan määrääpi ja kutsuu
Sun vastaamaan.

OTHELLO

Mut jos ma totteleisin,
Kuink' olis dogi siihen tyytyväinen,
Jonk' airut tässä vieress' on ja kutsuu
Tärkeissä valtakunnan asioissa
Mua hänen luo?

OIKEUDENPALVELIJA

Niin oikein: dogi istuu
Nyt neuvostossa, johon teitäkin on
Haettu varmaan.

BRABANTIO

Dogi neuvostossa!

Näin keskell' yötä! – Viekää hänet sinne.

En turhaa minä kannan. Dogiin itseän

Ja kaikkiin virkaveljihini koskee

Tää loukkaus niin, kuin itse he sen tuntis.

Lain asiaks jos moista työt' et tee,

Pakanat, orjat kohta vallitsee.

(Lähtevät.)

Kolmas kohta.

Neuvoshuone.

(Dogi ja senaattorit istuvat pöydän ympärillä

Oikeudenpalvelijoita.)

DOGI

Näist' uutisista puuttuu sopusointu,
Jok' uskottaviks sais ne.

1 SENAATTORI

Niinpä kyllä.
Ne yht' ei pidä: minun kirjeessäni
On mainittuna satakuusi laivaa.

DOGI

Mun sataneljäkymmentä.

2 SENAATTORI

Mun kaksisataa.

Mut vaikk' ei luku yhteen sovi aivan, —
Niin kuin käy arviolta laskeiss' aina, —
Niin turkkilaisen laivaston he kaikki
Sanovat purjehtivan Kyproon päin.

DOGI

Kun tuumitaan, se mahdollist' on kyllä.
Niin ei mua petä harhalaskut, ett'en
Pääasiaa ma pelvoll' uskois todeks.

MERIMIES (ulkoa)

Hoi, hoilaa, hoilaa!

PALVELIJA

Airut laivastosta!

(Merimies tulee sisään.)

DOGI

Mik' asiasi?

MERIMIES

Turkkilaisten aikeet

On Rhodos-saareen; signor Angelo
Sen ilmoittaa mun käski neuvostolle.

DOGI

Mit' arvelette tästä muutoksesta?

1 SENAATTORI

Jos kuinka harkitaan, se mahdotont' on;
Lumetta vaan, jok' ohjaa näön harhaan.
Jos muistetaan, kuin tähdellinen Kypros
On Turkille, ja ajatellaan että,
Samalla kuin se sopivamp' on hälle
Kuin Rhodos, se myös helpomp' anastaa on,
Se kun, näet, ei niin varustettu ole,
Vaan kokonansa puuttuu sitä turvaa
Kuin Rhodoll' on; – kun tuota ajatellaan,
Niin turkkilainen meist' ois liian tyhmä,
Jos parhaan palan viimeiseksi jättäis,
Hyläten helpost' anastetun voiton
Vaan höödyttömään vaaraan syöstäksensä.

DOGI

Niin kyllä, Rhodos häll' ei mieless' ole.

1 PALVELIJA

Kah, lisää uutisia!

(Sanansaattaja tulee.)

SANANSAATTAJA

Arvoisat, viisaat herrat, turkkilaisiin,
Jotk' äsken purjehtivat Rhodoon suoraan,
Siell' yhtynyt on toinen laivasto.

1 SENAATTORI. Tuot' arvelin. – Kuin monta heitä lienee?

SANANSAATTAJA

Noin kolmekymment' alusta; nyt suuntaa
He muuttavat ja käyvät peittämättä
Kyproa kohti. Signor Montano,
Rehellinen ja uljas palvelijanne,
Tän teille alamaisestä' ilmoittaa
Ja pyytää, että häntä uskoisitte.

DOGI

Siis tottakin on Kyproon heillä matka. —
Marcus Lucchese, hän onko kaupungissa?

1 SENAATTORI

Hän Florensiss' on.

DOGI

Kirjoittakaa hälle,
Ett' oiti tänne saapuu hän.

**(Brabantio, Othello, Jago, Rodrigo
ja oikeudenpalvelijoita tulee.)**

1 SENAATTORI

Tuoss' ompi Brabantio ja urhollinen mauri.

DOGI

Urhollinen Othello, turkkilaista,
Yhteistä vihamiestä vastaan teidän
Nyt oiti mentäv' on. —

(Brabantiolle)

Kah, teit' en nähnyt;
No, terve, jalo signor! Neuvojanne
Ja apuanne täällä kaipasimme.

BRABANTIO

Ja minä teidän. Anteeks, jalo dogi!
Ei ammattini eikä virkakäskyt
Mua vuoteelt' ajaneet; ei yhteishyvä
Mua koske nyt; vaan yksityinen murhe,
Kuin hyökyvirta, tulvallaan mun peittää,
Niin että surut muut se itseens' ahmii
Ja aina sama on.

DOGI

Mik' asianne?

BRABANTIO

Oi, tyttäreni! Oi, mun tyttäreni!

1 SENAATTORI

Hän onko kuollut?

BRABANTIO

Kuollut on hän mulle.
Häväisty, viety multa pois ja taikain
Ja puoskajuomain kautta noiduttu.
Noin hullust' ei voi horjahtua luonto —
Jos ei se tylsä ole, sokko, rampa —
Muun kautta paitse taian.

DOGI

Ken se liekin
Noin ilkeästi häntä houkutellut
Pois itsestään ja teistä, – itse saatte
Lukea lain niin ankaraks, kuin suinkin
Te tahdotte, vaikk' omaa poikaanikin
Kanteenne koskis.

BRABANTIO

Kiitän nöyrimmästi! —
Täss' on se mies, tää mauri, joka, näen mä,
On valtakunnan asioissa saanut
Teilt' eri kutsun.

DOGI & SENAATTORI

Surkuteltavaa!

DOGI (Othellolle)

No, mitä vastaatten te puolestanne?

BRABANTIO

Ei muuta mitään kuin ett' on se niin.

OTHELLO

Arvoisat, mahtavat ja suuret herrat,
Te ylevät ja taatut suosijani!
Tuon vanhan miehen tyttären ma vein,
Se totta on; nain hänet, se on totta;
Niin suur' on päästä päähän rikokseni,
Sen suuremp' ei. On haasti mulla raaka,
Ja rauhan hempukieltä tuskin tunnen;
Siit' alkain, seitsemän kun vuoden voima
Mull' oli käsivarressani tuossa,
Yheksää kuuta vailla, tähän päivään
Päätoimi sen on telttakentäll' ollut.

En suurta mailmata paljon tunne,
Pait mikä sota, tappelua koskee;
Senvuoks en puoltopuheill' asiaani
Juur' kaunistele. Mut jos suvaitsette,
Niin koko rakkauteni juoksun kerron
Koristamatta, suoraan; rohdot, juomat
Ja loihtehet ja tenhot mahtavat, —
Sellaisist' olen, nähkääs, syytettynä —
Joill' immen tuon ma voitin.

BRABANTIO

Tyttö kaino,

Niin tyynen siivo, että tunnettaankin
Jo punastuu hän; hänkö – luonnon, ijän
Ja maansa, maineensa ja kaiken pilkaks —
Rakastuis mieheen, jota nähdä pelkää!
Sen järki vajaa, rampa on, jok' uskoo,
Ett' avuisuus noin saattaa hairahtua
Pois luonnon uralta; ja luulla täytyy
Kavalan hornan juonet siihen syyksi.
Senvuoks ma vielä kerran väitän, että
Hän verta-hurmaavilla nestehillä
Tai muilla tehokkailla juomill' ompii
Lumonnut hänet.

DOGI

Todistust' ei väite,
Jos teill' ei ole häntä vastaan syytä
Parempia kuin moinen tyhjä luulo
Ja ainainen ja kurja todenmoisuus.

1 SENAATTORI

Mut sanokaa, Othello: olettenko
Kavalin pakkokeinoin myrkyttänyt
Ja tytön mielen vallannut, vai onko
Pyyteenne siivo ollut, moinen, joka
Lähentää sielun sieluun?

OTHELLO

Tehkää hyvin
Ja "joutsilinnast'" impi noutakaa;
Minusta isän kuullen haastakoon hän.
Jos tytön puhe minut viekkaaks näyttää,

Niin antamanne luottamus ja toimi
Pois ottakaa, niin, viekää vaikka henki!

DOGI

No, tuokaa Desdemonaa tänne.

OTHELLO

Mukaan,
Vänrikki! Paikan tunnette te parhain.

(Jago ja muutamia seuralaisia lähtee.)

Siks kunnes saapuu hän, niin totta kuin ma
Vikani taivahalle tunnustan,
Niin totta teille korvin kuullaksenne
Nyt kerron, kuin tuon kaunon lemmen voitin,
Ja minun hän.

DOGI

Othello, kertokaa se.

OTHELLO

Immen isä

Mua suosi, kutsui minut usein luokseen,
Kyseli elämäni kaikki vaiheet
Vuodesta vuoteen, taistelut ja voitot
Ja muutkin kohtaloni. Kaikki hälle
Ma selvittelin, poikavuosist' alkain
Ja itse tarinoimishetkeen saakka.
Mont' onnetonta seikkaa siinä kerroin
Ja julmaa vaaraa merellä ja maalla;
Kuin rynnätessä tuskin surman vältin;
Kuink' otti korska vihamies mun vangiks
Ja orjaks myi mun; kuinka pelastuin ma;
Ja kulkuretkieni kummat vaiheet.
Tilaisuutt' oli siinä puheeks ottaa
Avarat rotkot, karut auhdot, vuoret
Ja louhokset ja lumihuippu-vaarat
Ja toisiansa syövät kannibalit
Ja antropophagit ja muut, joill' oli

Pää hartioitten alla. Desdemona
Hän harras oli näitä kuulemaan,
Mut pois hänt' usein askarehet vaati,
Ja kun ne kiireest' oli suorittanna,
Palasi taas hän sekä ahnain korvin
Puhettan' ahmi. Tuon kun huomasin ma,
Valitsin ajan, keksin keinon, jolla
Häneltä lypsin pyynnön hartahan,
Ett' tarinoisin retkeilyni kaikki,
Joist' oli hän vaan kuullut kappaleita
Ja niitäkään ei tarkoin. Minä suostuin,
Ja monast' itkun houkuttelin hältä,
Kun jonkun kovan kohtauksen kerroin,
Mink' olin nuorna kärsinyt. Kun päätin,
Sain mailman täyden huokauksia palkaks;
Hän vakuutti: "Oi kummaa, kumman kummaa!
Oi, sääli tuota, ihmeen sääli!" Toivoi,
Ett'ei hän tuota kuullut ois, mut sitten
Hän toivoi, ett' ois hänkin moinen mies.
Mua kiitti, pyytäin, jos mull' ystäv' olis,
Ken häntä lempis, että kertomahan
Hänt' opettaisin näin, niin hänet varmaan
Hän ottais. Yskän ymmärsin ja kosin.
Hän kohtaloni vuoksi mua lempi,
Ma häntä hänen säälintänsä tähden.
Tuo ainoa on taika mitä käytin.
Täss' ompii hän: todistakoon hän itse.

(Desdemona ja Jago seuralaisineen tulevat.)

DOGI

Minunkin tyttäreni voittais varmaan
Tarina tuo. Brabantio hyvä, parhaaks
Nyt kääntäkääte mit' on rikottu:
Parempi miekan tyngell' otella
Kuin käsin paljain.

BRABANTIO

Pyydän, häntä kuulkaa;
Jos puolekskin hän kosineensa myöntää,
Periköön ikisurma mun, jos miestä
Ma vielä soimaan. – Tule tänne, daami;
Täss' oiva seurassa ket' enimmin
Sun kuulla tulee?

DESDEMONA

Kunnon isääni.

On kuuliaisuus tässä jaettu, nään mä.
Teilt' elo, kasvatus on, niistä kiitän,
Ja teitä kunnioittamaan mua neuvoo
Elo ja kasvatus. Te kuuliaisuuteni
Olette herra, sillä tyttärenne
Min' olen. Mutta tässä on puolisoni.
Sen verran kuuliaisuutta kuin äitin'
Osoitti teille, kun hän teitä katsoi
Paremmaks isää, samaa minun tulee
Osoittaa maurille, mun herralleni.

BRABANTIO

Jumala kanssanne! – Mun työn' on tehty.
Nyt valtatoimiin, jos niin suvaitsette.
Parempi ottolaps kuin oma siitos! —
Lähemmäks, mauri! Sydäimestän' aivan
Tässä annan sulle, minkä sydäimestä
Sult' epäisin, jos sull' ei jo sit' oisi. —
Ja sinä, helmi, mitä sinuun tulee,
Iloitsen, ett'ei toist' ole lasta mulla;

Sun pakos mun niin julmaks saattais, että
Sen löisin kahleisiin. – Mun työn' on tehty.

DOGI

Puhua mun nyt suokaa puolestanne
Ja tehdä tuomio, joka portaan lailla
Nuo lempiväiset suosioonne saattaa.
Mit' ei voi auttaa, turha sit' on surra,
Pahinta kokenutt' ei mikään murra.
Tuhoa mennyttä ken vaikertaa,
Se uuden tuhon niskoillensa saa.
Mit' ei voi kovan onnen kourist' estää,
Parasta pilkaten sen herjat kestää.
Varasta nauramalla varkaan ketät,
Mut joutavia surren itses petät.

BRABANTIO

Siis Kypron meiltä vieköön turkkilainen,
Sit' ei hän saa, jos nauraa voimme vainen.
Se tuomion hyvin kantaa, jok' ei siitä
Muut' itselleen kuin lohdutusta niitä.
Mut sitä tuomio ja suru painaa,

Ken tuskain hinnaks kärsimystä lainaa.
Kaksmieliset on moiset lausumat,
Sokuriksi ja sapeks kelpaavat.
Mut sanat sanoj' on; en koskaan kuullut,
Ett' ehjäks sydän korvan kautt' on tullut.
Nöyrimmästi pyydän, että nyt käymme valtiotoimiin käsiksi.

DOGI

Turkkilainen lähestyy suunnattomilla voimilla Kypron saarta. – Te, Othello, tunnette parhaiten paikan varustukset, ja vaikka meillä siellä on maaherrana erittäin kyvykkääksi tunnustettu mies, niin kuitenkin yleinen mieli, tuo tapausten yksinvaltainen haltijatar, pitää teidät paljon luotettavampana. Teidän täytyy siis hyväntahtoisesti hämmentää uuden onnenne kirkkaus ryhtymällä tähän karkeaan ja myrskyiseen toimeen.

OTHELLO

Totunnan hirmuvalta, jalot herrat,
On sodan pii- ja teräsvuoteen mulle
Pehmeimmäks höyhenpatjaks tehnyt. Myönnän,
Ett' iloisuuden luontevan ja raittiin

Tuo mulle vastukset, ja valmis olen
Nykyiseen sotaan turkkilaista vastaan.
Kumartain nöyräst' anon senaatilta
Vaan kelpo huolenpidon vaimostani,
Sopivan asunnon ja elintarpeet
Ja moista mukavuutta sekä seuraa,
Kuin hänen säätyyns' sopii.

DOGI

Isän luona,
Jos suvaitsette.

BRABANTIO

Ei, sit' en ma tahdo.

OTHELLO

En minäkään.

DESDEMONA

En minäkään. En siellä
Asua tahdo; vaivaks olis hälle
Alati mua nähdä. Armas dogi,
Lempeihin korviin pyyntön' ottakaa
Ujoudelleni avuks tullen suokaa —
Äänenne mulle turvakirjaksi.

DOGI

No, mitä tahdotten te, Desdemona?

DESDEMONA

Rakastuin mauriin elääkseni hälle:
Sen kohtaloni tuima äkkimyrsky
Julistakohon julki. Puolisoni
Noill' avuillaan juur' sydämmeni voitti.
Othellon kasvoissa ma sielun näin,
Ja hänen maineelleen ja urhoudelleen

Pyhitin onneni ja sydämeni.
Jos minä, hyvät herrat, rauhan koina
Kodissa oljeksini, kun hän käy sotaan,
Jään lemmen juhlatapoja ma vaille
Ja armaan poissa-olless' aikaa raskast'
Elellä saan. Mun suokaa mennä mukaan.

OTHELLO

Ma pyydän, myöntykää! Hän tahtons' saakoon.
En tätä rukoile, sen taivas tietköön,
Himoille kulkkulaen kutkukkeeksi
Tai veren tyydykkeeks, tuon nuorten hurman,
Jok' itsessäni jo on lauhtunut;
Vaan suloiseksi mielinouteeks hälle.
Varjeltiin taivas teitä luulemasta,
Ett' tarkin, suuren työnne laiminlööisin
Siks että hän mua seuraa! Ei, jos lemmen,
Tuon löyhkäsulan, hääreet heikumallaan
Niin huumauttaa huomion ja tarmon,
Ett' ilonhumut tehtäväni tärvää,
Padaksi kypärini muuttukoon,
Ja kaikki inhat, halvat kommelukset
Mun mainettani vastaan rynnätkööt!

DOGI

Määrätkää keskenänne, lähtekö hän
Vai jääkö; kiireisyyttä vaatii toimi,
Ja joutuun täytyy vastata.

1 SENAATTORI

Tän' yönä On teidän lähteminen.

OTHELLO

Mielist' aivan.

DOGI

Yheksält' aamull' yhdytähän täällä. —
Othello, joku tänne jättäkää,

Ken toimittaa voi valtakirjan teille
Ja muuta, mikä koskee toimianne
Ja virkaanne.

OTHELLO

Jos suotte, vänrikkini;
Rehellinen hän on ja taattu mies;
Ma hänen haltuuns' uskon puolisoni
Ja mitä, herra dogi, hyväks näätte
Jäljestä lähettää.

DOGI

No, olkoon niin. —
Hyv' yötä kaikki! —

(Brabantiolle.) Ja te, jalo herra:

Jos hyve itsessään on kaunistusta, —
Vävynne kaunis ompi eikä musta.

1 SENAATTORI

Hyväst', uljas mauri! Desdemonaa helli.

BRABANTIO

Jos silmät sull' on, varo häntä, oi!
Hän petti isän, pettää sunkin voi.

(Dogi, senaattorit y.m. lähtevät.)

OTHELLO

Hänt' uskolliseksi takaan hengelläni. —
Sun haltuus, kelpo Jago, Desdemonan
Ma heitän nyt; suo vaimos hälle seuraks;
Ens' tilassa tuo heidät luokseni. —
Tule, Desdemonaa; tiima mulla vaan

On maallisilta toimilta ja töiltä
Lemmellen' antaa. Aikaa täytyy kuulla.

(Othello ja Desdemona lähtevät.)

RODRIGO

Jago! —

JAGO

Mitä sanot, jalo henki?

RODRIGO

Tiedätkö, mitä aion tehdä?

JAGO

Kaiketi mennä levolle ja nukkua.

RODRIGO

Aion tuossa paikassa itseni hukuttaa.

JAGO

Jos sen teet, niin emme enää ikänä ole ystäviä. Oi, mikä typerä keikari olet!

RODRIGO

Typerätä on elää, kun elämä on pelkkää tuskaa, ja silloin meillä on määräys kuolla, kun kuolema on lääkärinämme.

JAGO

O, kuinka viheliäistä! Minä olen katsellut mailmaa neljä kertaa seitsemän vuotta, ja siitä saakka, kun saatoin toisistaan eroittaa hyvän työn ja solvauksen, en ole vielä ikänä tavannut ihmistä, joka ymmärtäisi itseänsä rakastaa. Ennenkuin itseni menisin hukuttamaan rakkaudesta tuollaiseen helmikanaan, vaihtaisin vaikka muotoa babiaanin kanssa.

RODRIGO

Mitä tehdä? Häpeän, suoraan puhuen, että näin olen rakastunut, mutta minussa ei ole kuntoa sitä seikkaa auttamaan.

JAGO

Kuntoako? Joutavia! Itsestämme riippuu, olemmeko sitä tai tätä. Ruumiimme on yrttitarha, jonka tarhurina tahtomme on; jos nyt tahdomme siihen nokkosia panna tai vuohenkaalia kylvää, isoppia istuttaa tai ajuruohoa siitä karkoittaa; yhtä

siemenlajia siihen juurruttaa tai vuorotella useammalla; antaa sen kesantona karjettua tai ahkerasti sitä ruokota, – kyky siihen, näetkös, ja johtava voima on tahdossamme. Jos ei elämän vaa'an toisella laudalla olisi järki pitämässä tasapainossa toista, aistillisuuden lautaa, niin saattaisi veremme ja luontomme heikkous vietellä meitä mitä hullunkurisimpiin johtopäätöksiin. Mutta meillä on järki, jolla voimme jähdyttää raivokkaita halujamme, lihan kutkutuksia ja hillittömiä himojamme, joista luullakseni se, minkä te rakkaudeksi sanotte, on vaan istukas tai siitos-oksa.

RODRIGO

Mahdotonta!

JAGO

Se on vaan veren kiihkoisuutta ja tahdon myöntymistä. Rohkaise mieltäsi ja ole mies! Vai hukuttaa itsesi? Kissoja hukutetaan ja sokeita koiranpentuja. Olen itseni ystäväksesi julistanut, ja tunnustan olevani lujimmilla ja kestävimmillä varppiköysillä ansioihisi sidottuna; en ole milloinkaan voinut sinulle olla suuremmaksi avuksi kuin nyt. Pane kultaa kukkaroosi; mene mukana sotaan; muuta tekoparralla

muotosi; kultaa kukkaroon, sanon minä! Mahdotonta on, että Desdemona ajan pitkään saattaa mauria rakastaa, – kultaa kukkaroon! – eikä mauri häntä. Alku oli niin kiivas, ja saatpa nähdä, että loppu on samanlainen; kultaa vaan kukkaroon! – Nuo maurilaiset ovat muuttelevaisia haluissaan; – kukkaro täyteen kultaa! – se ruoka, mikä nyt maistuu hänelle makealta kuin akasiapuu, muuttuu pian katkeraksi kuin karvas kurkki. Vaimo kaipaa vaihetusta niinkuin nuoret ainakin; kun hän miehestään on kyllänsä saanut, huomaa hän pian valinnassaan erehtyneensä. Hänellä pitää olla vaihetusta, pitää; siis, kultaa kukkaroon! Jos kaikin mokomin tahdot hornaan syöstä, niin on tämä keino paljon hauskempi kuin hukuttaaminen. Ota kultaa niin paljon, kuin irti saat. Jos ei tekopyhyys ja tyhjä vala barbarilaisen kulkurin ja nokkelan venetiattaren välillä ole älyni ja koko helvetin joukkokuntaa voimakkaammat, niin sinä hänet saat; siis hanki vaan kultaa. Hiiteen koko tuo hukuttaminen. Se ei ole sinulle laisinkaan sallittu. Parempi sinulle sittenkin tulla hirtetyksi kesken nautintojasi kuin hukuttaa itsesi ja jäädä hänestä osattomaksi.

RODRIGO

Saanko sinuun toivoni kiinnittää, jos uskallan koettaa?

JAGO

Luota minuun. Mene vaan ja hanki kultaa. Olen usein sinulle sanonut, ja sanon sen vieläkin kerran ja vielä sittenkin kerran, että vihaan tuota mauria. Mulla on siihen sisimmästä sydämeistäni syytä, eikä sullakaan sen vähemmän; pitäkäämme yhtä kostaessamme hänelle. Jos saat hänet aisankannattajaksi, niin teet sillä itsellesi hovin ja minulle hauskuuden. Paljon on sattumuksia ajan kohdussa, jotka vaan synnytyistä odottavat. Eteenpäin vaan! Kas niin, hanki kultaa kukkaroon. Enemmän huomenna tästä asiasta. Hyvästi!

RODRIGO

Missä huomenna yhdymme?

JAGO

Minun luonani.

RODRIGO

Hyvään aikaan saavun.

JAGO

Hyvä on; hyvästi! – Kuules, Rodrigo!

RODRIGO

Mitä?

JAGO

Hukuttaaminen sikseen; – kuuletko?

RODRIGO

Olen mieltä muuttanut! Myyn kaikki tilukseni.

JAGO

Hyvä on; hyvästi! Pane vaan tarpeeksi kultaa kukkaraan.

(Rodrigo lähtee.)

Näin narrej' aina kukkarona käytän;
Opitun taidon häväisemist' oisi
Kuluttaa aikaa moisen hölmön kanssa,
Jos siit' ei lähtis hyötyä ja hupaa,
Ma vihaan mauria; ja hoetaanpa,
Ett' on hän vihkivuoteessani käynyt;
En tiedä, onko niin, mut toimin sulast'
Epäilyksestä niin, kuin ois se varma.
Mua suosii hän: se hankettani auttaa.
Ihana mies on Cassio – annas nähdä!
Tydytän kostoni ja paikan sieppaan, —

Kaks konnantyötä! – Miten? – Annas olla: —
Othellon korvaan joskus kuiskaan, ett' on
Cassio Desdemonan suosittu;
Häll' epäluulon-alainen on muoto
Ja käytös – naisten viettelijäksi luotu.
On vilpitön ja suora maurin luonne;
Hän rehdiks uskoo sen, ken siltä näyttää,
Nokasta hänt' on yhtä helppo vetää
Kuin aasia. —
Kas niin! Se siitty on: tuon epäluoman
Nyt yön ja hornan pitää ilmaan tuoman.

(Lähtee.)

TOINEN NÄYTÖS

Ensimmäinen kohtaus

Merikaupunki Kyprossa. Satama

(Montano ja kaksi ylimystä tulee.)

MONTANO

Näkyykö mitään niemelt' ulapalla?

1 YLIMYS

Ei mitään; korkealle aallot tyrskyy.
En yhtä purjett' eroittaa voi taivaan
Ja meren välillä.

MONTANO

Minusta tuuli

Rajusti maalle puskee; noin ei koskaan
Puistellut ole tornejamme myrsky.
Merellä jos se näin on meuhannut,
Niin mitkä tammikaaret pysyis koossa,
Kun päälle hyökkää vuoret? Kuinka käynee?

2 YLIMYS

Hajonnut Turkin laivasto on varmaan.
Käykääpä rantaan vaahtoiseen, – on niinkuin
Vihaansa laine pilviin saakka purskuis,
Ja niinkuin hyöky, myrskyn pieksemänä,
Harjaansa julmaa nostaisi ja vettään
Otavan silmiin sylkis sammuttaakseen
Ikuisen taivaannavan tähtivahdit.
Äkäistä mert' en ole koskaan nähnyt
Noin raivoissaan.

MONTANO

Jos turkkilaisten laivat
Ei tuulen suojaan päässeet, vei ne hukka;
Ei mointa saata kestää.

(Kolmas ylimys tulee.)

3 YLIMYS

Uutisia!

Lopussa nyt on sota; raivo myrsky
Niin turkkilaist' on piessyt, että ontuu
Hän hankkeissaan. Venetialainen haaksi
Kamalan häviön ja puutteen vallass'
On suuren osan laivastosta nähnyt.

MONTANO

Kuin? Tottako?

3 YLIMYS

Veronalainen laiva

On satamahan tullut; Michael Cassio,
Urhoisan maurin luutnantti, on maalla,
Mut mauri itse vielä merell' on
Ja kohta valtiaana Kyproon saapuu.

MONTANO

No, sepä hauskaa: kelpo kuvernööri!

3 YLIMYS

Mut Cassio, vaikka lohdukkaasti haastaa
Hän Turkin häviöstä, murheissansa
Rukoilee maurin puolesta: näet, heidät
Eroitti tuima myrsky.

MONTANO

Jumal' auksi!

Hänt' olen palvellut: hän uhka sotur'
On päällikkönä. Lähtekäämme rantaan,
Niin äsken tulleen laivan saamme nähdä
Ja urhokast' Othelloa tähystää,
Siks että ulappa ja sinitaivas
Sulaapi silmiss' yhdeksi.

1 YLIMYS

Sen teemme.

Jokainen hetki uutten tulokkaiden
Odottamista on.

(Cassio tulee.)

CASSIO

Ma kiitän teitä,
Te tämän urhosaaren urhot miehet,
Näin mauria kun suositten. – Oi, taivas
Turvatkoon häntä luonnon voimaa vastaan!
Myrskyisen meren valtaan jäi hän multa.

MONTANO

Hyv' onko laiva?

CASSIO

Lujaa tekoa,
Ja perämiesi tunnettu on taatuks
Ja taidokkaaksi. Siis voi toivonikin,

Kun viel' ei kuolonsairaaks kiihtynyt se,
Odottaa luottavasti parannusta.

(ULKOA.)

Kah, purje, purje!

(Sanansaattaja tulee.)

CASSIO

Mit' on ääntä tuo?

SANANSAATTAJA

Kaupunki tyhj' on. Meren rantaa pitkin
Riveissä kansaa seisoo, huutain: "purje!"

CASSIO

Mua toivon' uskottaa, ett' on se mauri.

(Laukauksia kuuluu.)

2 YLIMYS

He tervehtivät höylist' ampumalla;
Varmaankin ystäviä.

CASSIO

Menkää, herra,
Ja tuokaa tieto tulijasta.

2 YLIMYS

Kyllä.

(Lähtee.)

MONTANO

Luutnantti hyvä, onko naimisissa
Tuo kenraalinne?

CASSIO

Onnellisiss' aivan;
Hän tytön sai, mi kaikkein kuvausten
Ja rohkeimmankin maineen kanssa kilpaa;
Somimman kynän kehutkin hän voittaa
Ja puhtahassa luonnon pukimessaan
Saa taiteen ymmälle. —

(2 ylimys palajaa.)

No, ken on tullut?

2 YLIMYS. Othellon vänrikki vaan, eräs Jago.

CASSIO

Sep' aivan onnekas ja joutu matka.
Säät rajut, vinhat myrskyt, karjaspäät,
Lietselät, umpiluodot, jotka piillen
Salassa viatonta taikaa väijyy,
Kuin kauneutta he tuntis, murhamielens'
Unohtavat, ja ehjän' ohi kulkee
Tuo jumalatar Desdemonaa.

MONTANO

Ken se?

CASSIO

Hän, josta puhuin, valtiaamme valtias,
Jot' uljas Jago saattaa: tulollaan hän
Ehdätti toivehemme viikon päivät. —
Zeus suuri! varjele Othelloa,
Sen purjeet täytä henkes voimall', että
Aluksellaan hän valkamamme siunais,
Sylihin Desdemonan hehkuin vaipuis,
Lois sammuneihin mieliin uutta tulta
Ja koko Kypron lohduttais.

**(Desdemonaa, Emiliaa, Jagoa,
Rodrigo seuralaisineen tulevat.)**

Oi, kas!

Kas, laivan rikkaus on maalle noussut! —
Sen eteen polvillenne, Kypron miehet! —
Signora, terve sulle! Taivaan armo
Edestä, takoa ja kaikin puolin
Sua ympäröitköön!

DESDEMONA

Kiitos, uljas Cassio!
Mit' uutta minun miehestäni kuuluu?

CASSIO

Hän viel' ei ole tullut; muut' en tiedä,
Kuin ett' on terve hän ja kohta saapuu.

DESDEMONA

Oo! mutta pelkään. – Miten jäi hän teistä?

CASSIO

Tuo pilvien ja meren suuri kiista
Eroitti meidät. Mutta, vaiti! Laiva!

(ULKOA.)

Kah! laiva, laiva!

(Laukauksia kuuluu.)

2 YLIMYS

He linnaa tervehtivät: nekin kai
On ystäviä.

CASSIO

Tieto hankkikaa. —

(Ylimys lähtee.)

Vänrikki, terveeks! —

(Emilialle.) Tervetullut, rouva! —

Pahaksi älkää panko, Jago, vaikka
Tapaani käytän: kasvatus se minut
Näin rohkean on kohteliaaksi tehnyt.

(Suutelee Emiliaa.)

JAGO

Jos huuliltaan hän suo sen verran teille,
Kuin tarjoaa hän mulle kieleltänsä,
Niin saatte kyllin.

DESDEMONA

Raukka tuskin puhuu!

JAGO

Ma mitä kuulen! Liaksikin paljon!
Sen aina huomaan, kun ma maata tahdon.
Edessä teidän armonne, sen arvaan,
Hän kielens' alas sydämeensä nielee
Ja aatoksissaan haukkuu.

EMILIA

Syyt' ei sulla
Sanoa tuota.

JAGO

Eipä vainen! Ulkon'
Olette niinkuin kuvat, kotoisalla
Kuin porokellot, kyökissänne pedot,
Paheessa pyhät, loukattuina pirut,
Hotikot töissä, maaten työtyrit.

DESDEMONA

Hyi suas, parjaaja!

JAGO

Jos tott' ei tuo, mun saatte Turkkiin myöä:
Te päivät leikitten, yöt teette työtä.

EMILIA

Ylistystän' et kirjoittaa saa sinä.

JAGO

En tahdokaan.

DESDEMONA

No, mitä kirjoittaisit,
Jos minua sun tulis ylistää?

JAGO

Oi, armas rouva, mua säästäkäätte:
Ei minusta, jos en saa sättiä.

DESDEMONA

No, koita! – Valkamaan kai joku lähti?

JAGO

Kyll', armas rouva.

DESDEMONA (syrjään)

Iloinen en ma ole, mutta peitän
Tosi-oloni ja toiselt' aivan näytän. —
No, entä ylistykses?

JAGO

Olen työssä;
Mut voi! mun keksintöni päästä lähtee

Kuin karvakankahasta linnunliima:
Se aivot vie ja kaikki. – Runotarpa
Väettää jo, ja näin se synnyttää:
Jos suloinen ja älykäs on tuo,
Hän älyn käyttää, sulon käytöks suo.

DESDEMONA

Hyvä ylistys! Entä jos hän on älykäs ja musta?

JAGO

Ken musta on ja lisäksi älyinen,
Parikseen kyllä löytää valkoisen.

DESDEMONA

Hullua hullumpaa vaan!

EMILIA

Entä jos kaunis ja houkkamainen?

JAGO

Ei kaunis ole koskaan houkkamainen:
Näet, houkkanakin äidiks kelpaa nainen.

DESDEMONA

Vanhoja tyhmiä loruja, jotka saattavat hupsuja olutkapakassa naurattaa.

Kuinka viheliäinen lieneekään ylistyksesi naisesta, joka on ruma ja houkka?

JAGO

Niin rumaa houkkaa ei lie, ett'ei tään
Voi käydä niin kuin kauniin älykkään.

DESDEMONA

Voi, kauheata älyttömyyttä! Pahimmalle paras ylistys! Vaan mitenkä ylistät sitten oikein kelpo naista, semmoista, joka ansioittensa nojalla voisi vaatia itse ilkeyttä todistamaan puolestaan?

JAGO

Ken aina kaunis on, ei koskaan pöyhkä,
Nopea kieleltänsä, mut ei röyhkä;
Ken rikas on, mut kultiaan ei näytä;
Tahtonsa saada voi, mut sit' ei käytä;
Vihoissaan kostollen voi sijaa antaa,
Mut kiukun karkoittaa ja herjan kantaa;
Ken järjeltään niin lyhyt olla kaihtaa,

Ett' turskan päähän lohen hännän vaihtaa.
Ken aatella ja vaiti olla voi
Ja miestä saadakseen ei kiemuroi;
Semmoinen olento hän voi – niin, mitä?

DESDEMONA

No, mitä?

JAGO

Imettää narreja ja olutkirjaa pitää.

DESDEMONA

Oi, mikä rampa ja ontuva johtopäätös! Älä ota häneltä oppia, Emilia, vaikka hän miehesikin on. – Mitä luulette, Cassio, eikö hän ole sangen jumalaton ja kevytmielinen leikinlaskija?

CASSIO

Hän puhuu suoraa kieltä, rouvaseni; häntä pitää enemmän soturina kuin oppineena arvostella.

JAGO (syrjään)

Hän tarttuu hänen käteensä; niin, oikein! Kuiskuttelevaan! Tuollaiseen pieneen lukinseittiin kiedon minä kärpäsen, Cassion suuruisen. Niin, hymyile hänelle, hymyile! Tartut kuin tartutkin vielä omiin kiemuroihisi. Oikein puhuttu, aivan niin! Jos tuollaisten elkeitten tähden virkasi menettäisit, niin olisi parasta, ett'et niin usein suutelisi noita kolmea sormeasi, joilla nytkin taas niin mukavasti hienoutta osoittelet. Oivallista! Kelpo suudelma! Perhanan kauniita kumarruksia! – Niin, niin, aivan niin! – Kas niin, taasko sormet suuhun? Jospa edes olisivat peräruiskuja! – (Torvi kuuluu.) Mauri! Se on hänen torvensa.

CASSIO

Niin totta onkin.

DESDEMONA

Käykäämme kohti, ottamahan vastaan.

CASSIO

Kah, tuossa hän jo tulee.

(Othello seuralaisineen tulee.)

OTHELLO

Urottareni kaunis, oi!

DESDEMONA

Othelloni!

OTHELLO

Oi ihme, suuri kuin mun ihastuksen',
Ett' ennen mua saavuit! Mikä autuus!
Jos joka myrskyn jälkeen näin on tyyntä,
Niin riehukoon se, kunnes herää tuoni!
Kavutkoon laiva ylös lainevuorta
Olympon korkuista, ja taas niin syvään,
Kuin horna taivaast' on, se alas syösköön!
Kuink' onnellista kuolla nyt! Niin täysi
Nyt autuuteni määrä on, ma pelkään, —
Ett' tulevaisuus helmassaan tällaista' ei
Iloa toista tuo.

DESDEMONA

Evätköön taivas,

Ett' ilo, lempi päiviemme kanssa
Ei kilvan kasvais!

OTHELLO

Amen, armaat vallat! —
Julistaa en voi autuuttani kyllin,
Se tähän jää: täss' iloa on liiaks!
Tuo, tuo,

(Suutelee häntä)

se suurin epäsointu olkoon
Sydämässämme!

JAGO (syrjään)

Hyv' on sointu vielä!
Mut minä säristään tuon soiton kielet,
Niin totta kuin ma olen kunnan mies.

OTHELLO

Käykäämme linnaan. – Uutisia kuulkaa:
Sota lopuss' on ja Turkki upotettu. —
Kuin voivat vanhat ystävämme täällä? —
Sä, armas, olet Kyproon tervetullut;
Minusta paljon pitävät he täällä.
Oi, kulta, joutavia juttelen:
Mua oma autuus hurmaa. – Jago hyvä,
Käy valkamaan ja tavarani nouda
Ja laivaherra sieltä linnaan käske;

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.